

ÉNEKLŐ ISKOLÁK – 1950, 2020

70 éve indult el hazai közoktatásunkban az első ének-zenei általános iskola

*„(...) az az iskola, amely mintaképe lehet minden
általános iskolának, ha teljes embert akar nevelni.
Szaporítása lassanként megoldana egy
csomó másképp megoldhatatlan kérdést (...).”*
Kecskemét, 1960. november 2.

Kodály Zoltán

A 2020-as év jubileumi év. Éppen 70 évvel ezelőtt, 1950-ben alakult meg Kecskeméten az ország közoktatásában elsőként az olyan általános iskola, ahol mindennap énekeltek-zenéltek a tanulók, majd a későbbi években ezek az iskolák szereztek világhírnevet a magyar ének-zene oktatásnak. Eredményeiket igazolja, hogy az itt megvalósuló zenepedagógiai módszer, az un. Kodály-módszer felkerült az UNESCO Szellemi Kulturális Örökség jó Megőrzési Gyakorlatok jegyzékébe, 2016. december elseji dátummal.

A nemzetközi elismerés és a jubileumi évforduló jó lehetőséget ad Egyesületünknek arra, hogy felhívjuk a figyelmet az ének-zenei általános iskolákban folyó hatékony és eredményes munkára, aminek során a szakszerűen és fokozatosan felépített tananyaggal, megfelelő gyakoriságú óraszám mellett, a megfelelő képzettséggel rendelkező énektanárok vezetésével az itt tanuló gyermekek életre szóló tudást és érzelmi nevelést kaptak és kapnak napjainkban is.

Egyesületünk, a Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület tagjai a művészeti nevelés széles palettáját képviselik óvodától az egyetemig, és általában több diplomával rendelkeznek. Többségükben még ahhoz a nemzedékhez tartoznak – akiket bár gyermekként –, de még személyes élmények fűznek a kodályi zenepedagógiához.

A Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület megalapításakor, közel két évtizeddel ezelőtt, működésének céljaként a következőket fogalmazta meg:

„Kodály zenepedagógiai hagyományának ápolása, a kor nevelési elvárásait figyelembe vevő pedagógiai kezdeményezések (...) publikálása és a közoktatásban való hasznosításának elősegítése. (...)”

Egyesületünk e célok megvalósítása érdekében folytatja tevékenységét a következő területeken: nevelés és oktatás, tudományos igényű ismeretterjesztés, kulturális tevékenység, és a kulturális örökség megóvása.

A 2010-ben első alkalommal akkreditált tanár-továbbképzési programunk bemutatása óta közvetlenül is tapasztaljuk, hogy a társadalom nagy része előtt, a magas iskolai végzettséggel rendelkezők –, sőt még a zenei szakemberek előtt is mára már egyre kevésbé ismert Kodály Zoltán holisztikus szemlélete a gyermekkori művészeti tevékenységek életre szóló pozitív hatásáról és a zenei nevelés életminőséget meghatározó szerepéről.

„Tehetséggondozás Kodály szellemében” címmel. kidolgozott 30 órás akkreditált tanár-továbbképzési programunkban éppen ezért különös gonddal vettük figyelembe korunk társadalom-, és természettudományi vizsgálati eredményeit, valamint a 21. század társadalmi és nevelési kihívásait is.

Képzési programunkkal, könyv kiadványainkkal, DVD filmjeinkkel és egyéb oktatási segédanyagainkkal Kodály Zoltán napjainkban is érvényes és hatékony zenei nevelési koncepciójára kívánjuk felhívni a figyelmet és gyakorlati foglalkozásokon be is mutatjuk azokat.

Tanár-továbbképzéseink során egyben biztosítjuk annak a lehetőségét is, hogy a gondosan és igényesen elkészített oktatási segédanyagaink, kiadványaink a résztvevőkön keresztül eljuthassanak saját

iskolájukba is, nevelési értekezletekre, az iskolai könyvtárakba, szülői értekezletekre, hogy minél több ember megismerhesse a hagyományőrző és egyben korszerű művészetpedagógiai metódusokat.

Az interneten megjelenő, nagy olvasottságú www.parlando.hu, zenepedagógiai folyóiratban megjelenő cikkeink bemutatják a kodályi zenepedagógia sokirányú hatását korunk új kihívásainak tükrében is.

Ezt jelzik már címükkel is megjelent írásaink, például: „Az életminőség és a kodályi zenepedagógia” (www.parlando.hu, 2018/8. sz.), „A kodályi zenepedagógia szerepe a családalapításban és a gyermekvállalásban” (www.parlando.hu, 2019/2 sz.), valamint „Ének-zenei általános iskolák, mintaiskolák a közoktatásban és a tehetséggondozásban” címmel megjelent írás (www.parlando.hu, 2019/4. sz.).

A Psalmus Humanus Egyesület „Tehetséggondozás Kodály szellemében” címmel kidolgozott 30 órás akkreditált, integrált tanár-továbbképzési programja differenciáltan kínál lehetőséget a tanárok érdeklődésének, a növendékek adottságainak, valamint az intézményük hagyományainak leginkább megfelelő művészetpedagógiai módszerek kiválasztásához a napi iskolai munkában.

A különféle művészeti metódusok segítséget adnak

- a kiemelkedő képességű tanulók tehetséggondozásához,
- az átlagos képességűek kibontakoztatásához,
- a hátrányos helyzetűek felzárkóztatásához és
- a fogyatékossgal élők társadalmi beilleszkedéséhez, amennyiben biztosítják számukra az eredményes ének-zene tanításhoz szükséges feltételeket a hazai közoktatásban.

A 2020-as jubileumi év alkalmából Egyesületünk megkereste, majd nagy örömünkre teljes mértékű támogatást kapott a Kecskeméti Neumann János Egyetem Pedagógusképző Kar Vezetőségétől, hogy a régebben Kecskeméti Református Tanítóképző Intézetnek elnevezett intézmény gyakorlóiskolai tanárának, Nemesszeghyné Szentkirályi Mártának, a Kecskeméti Ének-Zenei Általános Iskola alapító igazgatónőjének tiszteletére (aki itt kezdte el pedagógusi pályafutását), az ősz folyamán az intézet épületének egyik és már pontosan megnevezett szobájában állandó kiállítást rendezzünk be, és emlékére a szobát is átnevezve róla. Valamint lehetőséget kapunk arra is, hogy a kiállítás megnyitását emlékünneppé megrendezésével kapcsoljuk össze.

Az emlékünneppé alkalmával Nemesszeghy Márta egykori lakóházának falán lévő emléktáblát is meg kívánjuk koszorúzni, ahogyan ezt tettük 2003. október 11-én a Iskola alapító igazgatónőjének, Nemesszeghyné Szentkirályi Márta halálának 30., és születésének 80. évfordulója tiszteletére Kecskeméten, a Budai utca 14. szám alatti ház falánál.

Visszatérve napjaink eseményeihez, legutóbbi alkalommal a 70. jubileumi évforduló évében, 2020. március 6-8-ig ismét alkalmunk volt tanár-továbbképzést tartani HANGRÓL HANGRA... AZ IFJÚSÁG KÓRUSÉNEKLÉSÉÉRT címmel a Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége – KÓTA és a Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület közös szervezésében. Az ország különböző részeiből érkező tanítók, ének-zene tanárok Adaptációs terveikben számoltak be a képzésen szerzett tapasztalataikról, amelyek közül többük dolgozata a www.parlando 2020/3.számában TEHETSÉGGONDOZÁS KODÁLY SZELLEMÉBEN címszó alatt olvasható.

Budapest, 2020. május 19.

K.Udvari Katalin
gordonka- és szolféztanár,
a Psalmus Humanus
Művészetpedagógiai Egyesület
alapító elnöke (2002),
a Kecskeméti Ének-Zenei Általános Iskola
legelső osztályának egykori tanulója (1950–1958)